

MAGYAR KURIR

[Bétsből, Kedden, Februárius' 16-dikán 1819.

Frantzia Ország.

Folytatása azon kérdés felett való beszédnek a' Követek' kamarájában, hogy, kell-e Richelieu Hertzegnek, az utóbbi Fő Ministernek, az ő Aachenben szerzett érdemeiért, nemzeti megjutalmaztatást, Uradalmat, határozni, vagy nem kell? —

Karatry nevű tag: — „Nem az idegen seregeknek Frantziaországból lett eltakarodását, mert ezt a' Frantziák magok' viseletének 's tartásának közönségesen, éppen úgy köszönhetjük, mint a' Hertzegnek különösen, hanem inkább azt az ő buzgóságát kell, ha nemzeti megjutalmaztatás határoztatik néki, az erről szóló Oklevelbe (Diplomába) betenni, a' melly buzgóságot ő az úgynevezett 5-dik Septemperi nevezetes Királyi Rendelésnek kiadattatása, 's a' Rekrutázási törvénynek jóvalltatása 's megerössittetése által, a' nemzet eránt bebizonyított. (Ennek hallása nagy zúgást okozott a' jobb oldalon, az Ultra-Royalisták' oldalán). — Meg lehet jegyezni, hogy a' Követek' kamarájában fennálló három féle részrehajlás, három csoportokban ül; az Ultrák jobbra, a' Liberálisok balra, a' közép mérsékletet-tartók pedig, vagy a' Ministeriummal-tartók, középsben ülnek, 's erre nézve már most közönségesen csak így nevezik őket: az Ultrákat, a' jobb oldal — a' Liberálisokat, a' bal oldal — 's a' Ministerekkel-tartókat, a' Centrum. — A' jobb oldal azért zúgott a' Karatry' jóvallásáért, hogy valamint a' Rekrutázás-

ról szellő törvényt, úgy azt az 5-dik Septemperi Rendelést is nagyon veszedelmesnek tartja, azért, mert ezen Rendelés által oszlattatott-el az utóbbi, nagyobb részint Ultrákból állott kamara, 's hozattatott-be az az új választás' módja, melly a' Liberálisoknak a' Követekké való választatódást könnyebbé, az Ultráknak pedig éppen ily mértékben nehezebbé tette).

Dargenson: — „Finantziánk' kútfejei kiüressedtek; a' helyett, hogy idős katonáinkat megjutalmazhatnók, 's őket, hogy fiatal katonáinkat formálják, a' szolgálatra felvennők, köz katonaság nélkül tisztek' sokaságát, idegen katonaságot (a' Helvétusokat érti), 's politziai katonaságot tartunk zsoldon; tengeri ministériumunkra, melynek több tisztviselőji mint hajós legényei vagynak, milliókat költünk; nagy költségen romlást okozó dohánymonopoliumot tartunk; 's végezetre még egy oly' nemzeti megjutalmaztatáson is gondolkodunk, a' melly még a' Constitúzióval is ellenkezik, minihogy az ajándékozandó jószágokból *Majoratust* akarunk formálni, a' melly ellenkezik a' mi mostani Constitúzióunkal. Tizenkilentzedik Század' férjfiyai! azon akartok-e dolgozni, hogy a' régi privilegiumokat (kiszorító jusokat) vissza hozzatok!“

Sant Aulaire: — „Meg kell gondolnunk, hogy az özszeszövetkezett seregeket semmi kötés nem kötelezte arra, hogy Frantziaországból még most eltakarodjanak; még két esztendejek lett

volna az itt maradásra; az ő eltávoztatás-
sokat fegyver által megpróbálni, mérész-
ség, 's a' kimenetel bizontalan lett vol-
na; 's még ha a' Frantziáknak győzedel-
meskedését felteszszük is, melly sokba ke-
rült volna ez a' győzelem! Melly ol-
tsónak tétzhetik ehezképpest a' Hertzeg
R i c h e l i e u n e k adandó majoratusi jó-
szág! (Ezen szavak is nagy felindulást
okoztak a' Követek közt). Ide járul to-
vábbá, hogy a' Constitúzió nem törölté-
te - el a' polgári törvényes könyvet, en-
nek 396 - dik ezikkelye pedig megengedi
a' Majoratust.

P a s q u i e r: — „A' Pairek' kamará-
jába be van véve a' Majoratus; 's ha
ezen kamarán kívül meg nem engedőd-
ne: megsértődne az egyenlőség. Osztán
H. Richelieu egyszersmind Pair is. Hát
Anglia ez a' szabadság' *classicus* földje
melly tele van első szülöttségi kizorító
jusokkal.“ — Végezetre a' mostani Or-
száglószekek' magasztalásához kezdvén,
R o u s s e a u n a k ezen versein végezte
ditsérő szavait: —“

*Le dieu poursuivant sa carrière
Verse des Torrens de lumière
Sur ses obscurs blasphémateurs.*

B o n a l d: — „A' Majoratus' gyülő-
lése, a' Demagogusság' szüleménye; pe-
dig a' Majoratust még a' vad ember is
megesmeri, a' midőn vadász fegyvereit
legerőssebb fijának testálja.

M a n u e l (ez egy nagyon nevezetes
Prokurátor): — „Az 1790 - dik esztendő-
ben hamar meghatározta a' nemzeti gyü-
lés a' Majoratusnak eltörlését; remén-
lem, hogy az egyenlőségre nézve most
is az akkori lélek uralkodik köztünk; ha
Ministereink a' benne helyheztetett bi-
zodalomnak meg akarnak felelni, szük-
ség, hogy a' Szabadságot 's Egyenlőséget
védelmesszék. De különben is, megoltal-
mazza a' Szabadság, ez a' ditső Isten-
aszszony maga magát; elég ereje van
ennek arra, hogy az erőszak' barátjai-

nak, a' minden régiségekre visszaemlé-
kezőknek, visszavágyózkodóknak megtáma-
dásaikat a' földhöz verje; mivelhogy —“

*Le dieu poursuivant sa carrière
Verse des torrens de lumière
Sur ses obscurs blasphémateurs.*

(Azzal, hogy a' Rousseau verseit,
mellyeket feljebb Pasquier az Országló-
székre alkalmaztatott vala, hirtelen így
egyébre tudta fordítani Manuel, nagy
helybehagyást nyert, nem csak a' bal ol-
daltól, de még a' karban ülő halgatóktól
is: hanem a' jobb oldal előtt nem ka-
pott-fel véle). — Ez a' Manuel, egy fia-
tal de nagyon híres Prokurátor; a' leg-
nagyobb Liberalisok közzé tartozik, pe-
dig Vendei ember, a' hol nagy hatalmat
gyakorolnak az Ultrák, 's hogy éppen
ott még is ötöt választották Követnek,
éppen úgy meghökkentek rajta az Ultrák
mint mikor a' L a f a y e t t e választatását
hallották volt.

Ekkeppen folyván ez a' vetélkedés
még egy jó darabig, 's Courvoisier
azt a' jobbitást tévén a' Király' jóvallá-
sán, hogy a' H. Richelieu nek adan-
dó Uradalmat ne' a' Királyi hanem a'
Státus' jószágai közzül váloszszak-ki, de
oly feltétel alatt, hogy a' Hertzeg' fiú
maradékai kihelvén ezen jószágok a' Stá-
tusra ismét térjenek vissza, a' jóvallas
végezetre ezen megjobbitással voksolás-
ra botsáttatott, 's a' vokok' többsége
által mind a' Követek mind a' Pairek'
kamarájában megerössítettett.

A' Követek' kamarájában 124 tagok
fogták pártját a' Királyi jóvallasnak, és
95 - tön mondottak ellene — a' Pairek
kamarájában 83 - man voltak mellette 's
44 - gyen ellene. Ezen Majoratus oly ura-
dalomból formáltatik, melynek esztendei
jövedelme 50,000 Frankra telik.

* * *

A' Követek' kamarájában egyéb ké-
relmek között egy Lebür nevű Kapi-
tánynak kérelme is elő fordult. Ez az

ellen panaszolt, hogy a' Frantzia törvény igen kevés hatalmat enged az atyáknak a' magok' fíjajikon, arra nézve, hogy azt a' gyalázatot, mellyet némelly fiú idővel a' maga familiájára téríthet, az atya, mikor még ideje volna, elhárithassa. Tudniillik az attyának a' maga rossz fíját csak 16 esztendőskoráig szabad jovitó házbazáratni: 16 esztendőskor után csak a' törvényes szék'előlülőjének 's a' K. Prokurátornak helybehagyásával tselekedheti. Tehát azt kéri ezen Kapitány, hogy a' törvényhozók vegyék vizsgálás alá ezen törvényt. A' kérő nagyon megnyerte ezen kérelme által a' kamara' kedvét. Az ő kérelme a' belső Ministerhez küldettett, hogy adja vélekedését.

A' Király mezei munkára ügyelő Tanátsnak felállittatása eránt tett rendelést a' híres Duc-de-la-Rochefoucault előlülése, 's *Conseil d' Agriculture* név alatt. A' Tanáts' tagjai nagyobbadon mind az Institutum' tagjai közzül vétettettek. — Generális *Andreossy* valóságos szolgálatra felvétetvén, a' Hadí Ministeriumba tétetett be. — Státusminister *Lainè* a' belső dolgokra ügyelő ministerségből való kilépés után, mint Követ, nem jelent még meg, betegség miatt, a' Követek' kamarájában. Nem tudják, hol fog helyet választani, a' bal vagy jobb oldalon-é, vagy középben? — *Bethune* nevű Generálmájor jelesen lőtte agyon magát, minthogy történetből, v. akaratja ellen, fel is akadt. A' dolog Jan. 31-dikére viradó éjjel történt az úgynevezett Invalidus hídon. Töltött pistolyt vévén kezébe fel-ült a' híd' párkányára, vagy kollátjára, oly czéllal, hogy minekutánna magát meglövi, hátrafelé essék a' vízbe. Reggel a' pistolyt a' hídon, magát pedig, hallva, a' rubájánál fogva a' kolláttnak egy szegére felakadva találák-meg.

Német Ország.

Monachiumból ezeket írják a' Bava-

riai Nemzeti újságban: — „A' két kamarak' minden tagjainak, az a' felséges szerentséje vala hogy Februárius' 7-dikén a' Királyi asztalnál ebédelték, a' Királyi kastély úgynevezett Zöld szobájában, 200 személyekre terített asztalnál, a' hol egygyütt ültek: Ő Felségek a' Király és Királyné, a' Koronaörökös, ennek Hitvese, Királyi Princz Károly 's a' Kir. Princzaszszonyok, az özvegy Választó Fejedelelemné, az Özvegy Pfalz-Zweybrückeni Hertzegné, Bavariai Wilhelm Hertzeg, Leutenberg Hertzeg (a' volt Vice Király), az Udvari Fő Tisztviselők, a' Státusministerek, a' Birodalmi Tanátsosok (az első kamara' tagjai), 's az Ország' követei (a' második kamara' tagjai). Legelőbb is Király ő Felsége méltóztatott arany pokálból, honnyi termés-bort irni, dob és trombita harsogás közben, Bavariának 's Bavaria' Rend-gyűlésének boldogságáért, mellyet a' Rendek lelki elragadtatással viszszoztak, így kiáltván-fel: *Sokáig éljen a' Király és az ő Felséges Háza!*“

Török Birodalom.

Itt a' legnevezetesebb történet a' múlt hónapban a' volt, hogy *Cirillus*, a' Görög Patriárcha innét, Adrinapolyba küldetett számkivettetésbe, 's helyébe az a' Gergely tétetett ismét be, ki már két versben volt Patriarcha. A' most letétetett Patriarchának uralkodó tulajdonságai voltak, türhetetlenség, mesterkedés, és pénz-szomjuzás; tehát hite' sorsosai se' nagyon bánkodnak esetén. Hat esztendeig patriarcháskodott. Az Örmény Fő Lelki-pásztort másképpen tiszteli a' maga nyája; az alatta lévő papok éppen ekkor mindent elkövettek a' Császárnál, hogy ezt ők is megbuktathassák: de ezekbe vévén az ő hivei a' dolgot, azonnal öszszegyülekeztek az idősebbek valami 300-zan 's kérték a' Császárt, hogy hagyjameg ötöt nékiek. Meg is hagyta. Boszszankodásra ingerlő dolog, így szoll a'

Konstantinápolyi tudósító, hogy a' Keresztyének az efféle rút áskálódások által nem jó érzékenységet gerjesztenek a' magok erkölcsi tudományaikra nézve a' Törökökben.

Spanyol Amerika.

Az Oktober' 14-dikén költ Buenos-Ayresi újság közli azon beszédet, melyet Don Pezuela, Perui Vice Király a' Limai Junta előtt tartott, minekutánna azt a' *Maypói* ütközet után össze hívta. A' különböző osztályoknak, mellyek a' Limai *Consuladót* teszik, tudtára adta, hogy Chili el van vesztve, Peru maga is bizonyos megtámadásnak lenne kitéve, 's hogy ő oly bátor és mérész vezérek ellen, a' milyenek az Insurgensekai is, más segítséget nem tudna, a' Királyi hajós sereg nagyobbitásán kívül. Ezen nagyobbitásra más fél millió Pias-ter kivántatnék, minthogy pedig minden-seged kutfejek kimerítve vannak, 's ezt a' summát kitsinálni sohonna se lehet, azt tanátsolja, hogy a' *Callaoi* kikötő-hellyet, a' neutrális kikötőhelyekből való idegen hajóknak két esztendőre meg kellene nyitni, 's minden bevező hajókat bizonyos adó alá vetni. Ezen aján-lással az egész gyűlés meg volt elégedve, kivévn, az úgy nevezett öt Madridi osztályt, vagy grémiumot. A' Vice Király ennél fogva jóvallását vissza vette, mind-azonáltal kijelentette, hogy ha Oktober' végéig a' Státus költségeire 750,000 Pias-ter össze nem lesz téve, minden to-vábbi gondolkodás nélkül November' 1-sőjén *Callaot* szabad kikötőhelynek fog-ja kihirdetni. Minthogy azon kereske-dőknek pénzek nints, elkerülhetetlenek nézik a' Callao kinyittatását. Beszéllik azt is, hogy a' La-Sernas nevű osztályse-reget Felső Peruból Aricába vissza hív-ják, és a' polgári katonaságot (Landmilic) fegyverbe öltöztetik: a' melly intéze-

tet a' Spanyolok esmervén a' közönséges gondolkodás módját eddig kísérteni nem mérték.

* * *

A' Spanyol *Trinidad* nevű hajóról az Insurgensekhez által állott K. sereget Buenos-Ayresben, az úgy nevezett Gyö-zedelem piattzán, a' Generálstáb fő Bri-gadérosa Rondeau, nagy pompával fo-gadva, 's hozzájok intézett beszéde után a' köztársaság különböző regementjeiben felosztotta. A' lakosok által ezen kato-nák számára össze tett pénz, 700 pias-terre ment. — A' Chili és Buenos-Ayres, köztársaságok' Peru ellen rendelt serege 6000 gyalogságból, 1700 lovasságból, 's a' megkivántató pattantyus seregből áll, ide nem értvén a' polgári katonaságot; a' következő tavasszal a' régi katonaság-ból 1500 ember fog menni az Andes he-gyeken által, azon sereg erősítésére.

Spanyol Ország.

A' Király egy a' hadi Ministerhez *Eguiához* iniézett Jan. 17-dikén költ rendelése által, az Amerika számára re-krutázó Radiksi biztosságot meghatalmaz-ta arra, hogy egy 60 millió *Reales de Vallonra* (15 millió Frankra) menő sum-mát tárgyazó költsönözést hirdessen-ki. A' Státus jövedelmeinek különböző ágai, névszerént a' gabonán és közönséges mu-latságokon fekvő adók, fognak annak bá-torságáért zálogba tétetni. A' költsönö-zők 8 procent interest kapnak, 's a' ma-gok fizetések' két harmadát kész pénz-ben, egy harmadát Státus adósság leve-leiben, tehetik.

* * *

A' közönséges bátorság megzavarói északi Spanyol Országban is nagyon kez-denek terjedni — egy 200 emberből álló ilyen csoport nyughatatlanítja *Burgos* és *Valladolid* vidékét, 's *Escarayban*, egy posztó fábrikát kirablott.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Soprony, Febr. 13-dikán. Nem lehet a' Fejedelem eránt való hívséget, 's hazafiúi buzgóságot a' Polgárok' szívében hathatósabban feléleszteni, mint ha annak fáradságai, és a' nép' jóvára tzelző gondoskodásai az ifjúságnak gyakrabban elébe adatnak, mint ha az a' Fejedelemnek köteles szent tiszteletre néha-néha, bizonyos pompás innepléssel, emlékeztetik. Nemes érzésekre szokott a' virágzó, ártatlan és érzékeny, élet-kor az illy fényes alkalmatosságokkal fokadni, és ezeknek édes emlékezete az élemedett polgárt arra bírja: hogy azon Királyért, kit gyermekségében is tanult már tisztelni és szeretni, a' veszedelmek' idején nem irtózik életét, és vagyonát feláldozni. *Natura tenacissimi sumus eorum, quae rudibus annis pueri percepimus.*

Érezvén ezen igasságot a' Sz. Benedek Apátur' Szerzetén lévő, 's a' mi Szabad Kir. Városunk' Oskolájit Kormányozó Egyházi-férjfiak, hazafiúi 's tanítói kötelességeket, tegnap, úgymint a' dicsőségesen uralkodó I. Ferentz Ap. Királyunk' örvendetes születése-napján, dicséretesen telyesítették. Már az innepet megelőző napokon buzdították hálás ajtatosságra a' helybeli Director, T. Szárnyay Zoroard Ur által külön-külön Oskolákban a' tanulók, és minekutánna így a' szívek a' fontos inneplésre elkészítettek volna: össze jött az egész ifjúság, és Tanítói kar a' Collegiális templomba, a' hol is Énekes Szent Mise tartatván, míg a' keresztény nagy áldozat véghez vitetett, a' legszebb Mu'sika szovával elegy buzgó imádságok, 's énekek nyujtattak-be Ferentz Császár és Király' életéért a' Mindenható Istennek.

Az Isteni szolgálat után a' Gymnasiumi nagy szálába ment a' sokaság, és

ott a' Fejedelem' tiszteletére, számos Uri vendégek' jelenlétében, öröm-beszédek tartattak. Legelőször perorált Prof. Horváth Thimóteus Ur, ki is az Uralkodónak a' Frantzia Universális Monarchia megdöntésében tett halhatatlan ditsőségű igyekezeteit, ezután annak tulajdonos fejedelmi virtusait, állhatatosságát, szelidségét, kegyelmét Murétussal vetélkedő szép deáksággal, és igen szívrehatólag hirdette. Felolvastatott ezután egy ékes deák Oda, mellyet ugyan ez a' T. Professor Ur ezen innepre készített. Ennek vége lévén, Prof. Polgár Innocentius Ur lépett-fel, és magasztalta a' Királynak leginkább az Oskolák, és ifjúság körül tett fényes érdemeit, és férjfiúi, eleven ékes-beszédevel világossá tette a' halgatóknak: hogy imádandó Királyunk az öreg Cató, vagy Augustus Octávius atyai szívével, a' köz nevelés' virágzását széles tartományjaiban jobban előmozdítja, mint akármelly más Uralkodó valaha; és hogy I. Ferentz Királyunk státusai boldogságának alapját, mint Philolaus, mint minden nagy törvényhozók, az ifjúság' miveltetésében helyhezi. Az inneplést ezer öröm-kiáltások zárták-be. A' két Oráció jeles és szívreható volt; a' tisztelt Tanító Urak megmutatták, hogy ők a' Régiekkel, a' Történetirással, és a' Vallás' kútfejeivel barátkozni szeretnek, valamint azt is, hogy ők az Ékes-szollás' mesterségéhez emberül értenek. A' magyar Beszéd, és a' deák Oda nyomtatásban is kijöttek.

A' Pesti levelekben * Febr. 10-dikén írják, hogy ott Febr. 5-dikén reggel Tekéntetes Rátonyi és Adorjányi Rátonyi Gábor Ur, több Ns. Vármegyéknek Tábla-Birája, és Nagy-Méltóságú Monyorókeréki Gróf Erdődy Jó'sef ő Exc.ja jószágainak és jussainak tellyes hatalmú Di-

rectora ez árnyék világból kimúlt. Ezen érdemes férfiú Helvetika vallásu szülőktől eredett, de már ifju korában a' Catholica Vallásra tért, és tudománybeli pályáját Nagy-Szombathban ditsőségesen megfutván maga eránt oly jeles reménységet támasztott, hogy nem sokára Királyi Fiscálissá neveztetnék. Melly Törvényes Hivatalát olly tudománnyal és szorgalmatossággal folytatta, hogy felsőbb jeles hivatalokra is ajánltatnék. De a' sors úgy akarta, hogy Törvényes pályáján megmaradjon, és több Fő Nemzetségeknek ügyeiket igazgatván mind azoknak, mind a' Hazának hasznos szolgálatot tegyen. Így végzette ő Fő Méltóságú Grassalkovics Hertzegnek Törvényes ügyeit, mint V. Director; utóbb pedig a' fellebb tisztelt Gróf Erdődy Jó'sefnek Directorává lett; a' melly hivatalában holtig meg is maradt. De már több esztendő óta egészségének gyengeségét érezte, és mintegy napról napra kiszáradván az említett napon a' végső Szent-ségek felvétele után 65-dik esztendejében tsendesen elnyugodott. Hideg tetemei Febr. 7-dikén 4 órakor a' városi Fő Templomnak kriptájába tétettek.

E r d é l y.

Küküllő Vármegyéből. Ember társait 's Hazáját igazán szeretett, Felsőges Fejedelmét jobbagyi engedelmes-séggel tisztelt, háza nepit 's különösen kedves gyermekeit gondosan nevelt, 's tartott egy tanult férfiú Nagy Batzoni náhai Tek. Bardutz Ádám Ur, Nemes Küküllő Vármegyének volt Fő Birája, 's a' Hazának több Országgyűlésein buzgón munkálkodott Követje, a' múlt 1818-dik esztendő November' 8-dik napján Sz. Benedeki jószágában életének 65-dik esztendejében számos tisztelőinek 's jó Barátainak 's szeretett kedves háza népének bánattyokra, munkás életét elvégez-

te. Ezen tisztelt tudós férfiú, a' tehetségeknél gondos kifejtődések, 's azoknak a' tökéletes tételre való vitelek által megmutatta hogy hasznos ember volt hazájában, és vallásában. Nyugodjanak hideg tetemei a' nyugalom helyén mind addig: míg egy mennyei szózat a' porba viszont életet lehelvén, egy boldog örökké valóságra által költözteti.

B é t s.

Ferdinandus Koronaörökös ő Cs. K. Fő Hertzegsége kegyesen méltóztatott az Albert Kir. Hertzegi Bibliotheka Inspektorát Czösch Jó'sef János Urat, a' Franzziák által 1792-től fogva 1814- gyig Európában okoztatott felfordulásokról Tabe'llákban készített 's Császár ő Felsőségének, és ő Cs. K. Fő Hertzegségének ajánlott munkájáért, 's ezen munka' szép exemplárjai' kegyesen lett fogadtatásának megbizonyításául egy éppen oly szép ízlés szerént készült mint betses, az ő Cs. Kir. Fő Hertzegsége' neve' betűivel diszeskedő gyűrűvel megajándékozni, 's azt néki Fő Udvarimester F. Marschal Gr. Bellegarde által kézhez adatni.

* * *

Felsőges Urunk, kedves leányát *Karolina* ő Cs. Kir. Fő Hertzegaszszonyságát is elvitte magával.

Ezen útozása alatt most ismét azon ötsét, Lajos ő Cs. Kir. Fő Hertzegségét, hagyta maga helyett Régensnek ő Cs. K. Felsőge, a' ki ezen Felsőgi foglalatosságot az ő Cs. K. Felsőge előbbeni útozása alatt is, bñltességgel folytatta.

Az ő Cs. Kir. Felsőge születésének ditsőséges innepe, buzgó lelki ájtatossággal szenteltetett Februar. 12-dikén a' Szent István itt lévő Fő Püspöki templomában, minden féle rangú Tisztviselőknél 's egyéb kegyes híveknek jelenléteben, kik a' Haza méllyen tisztelt Attyának bñlts országlása' folytatására, nagy számú és egészséges esztendőket, 's mos-

tani útozásának szerentsés folytatását 's végződést tiszta szívvel kívántak 's ezekért a' Mindenhatóhoz buzgó szívből szármozott könyörgéseket botsátottak. — Az azt megelőzőtt estvén, minden theátramokon elénekeltetett a' közönség' kedves éneke: *Gott erhalte Franz den Kaiser!*

* * *

Itt következik az a' Rend és pompa, mellyel a' Persiai Nagy-követ e' hónap' 8-dikán a' Fels. Cs. Udvarhoz a' már előszámlált ajándékokat behozta: — „Elől ment egy Káplár 6 lovasokkal, kik a' nép között utat tsináltak. Ezek után következtek: egy Kapitány 40 gyalogokkal; nyoltz szépen felnyergelt Cs. Kir. paripák, mindeniket, két Cs. K. lovas legény vezetvén; egy Cs. K. Lovag, ki azon három lektikát hozó öszvéreket vezette, mellyekre a' közelébb megirt ajándékok helyheztetve voltak. A' lektikák után következtek: A' Nagy-követ hat első házi tisztjei egymásután; egy 6 lovas hintó, melyben a' Nagy-követségi Titoknok állt, ki azt az arannyal tűzött 's muselinnel betekertsezett zsatskót, kezeiben magasan feltartva arany matéria párnán hozta, melyben a' Királyi irások voltak. A' hintó' ajtaji mellett két Cs. K. Udvari inasok mentek gyalog; egy más, hat lovas, gála hintó, melyben a' Nagy-követ a' főbb helyen, 's véle szembe a' Cs. K. Biztos ültek; a' hintós lovak előtt a' Biztos Urnak két gállaliberiás inasai, 's a' hintó' ajtaji mellett kétfelől két-két Cs. K. Udvari inasok, a' hintó után pedig a' Nagy-követ' két Persa tselédei; maga a' Követ rózsaszín, ezüsttel tűzött ruhában, fején három, drága kövekből készült, rozsák tündöklöttek, melly rozsák közül a' nagyobbát Dzsiganak a' kisebbet Gulnak nevezik; mellyén voltak a' Nap-Oroszlány Rendjének mind három rendü czimerei is, a' Schahnak jóféle gyöngyös

's ugyan olyan gyöngyöklől készült kvászis ábrázatképével egygyütt; egy harmadik hat lovas Udvari hintó, melyben a' Bétsbe maradó Követ ült, 's ennek ajtaji mellett is két Cs. K. Udv. inasok; ismét a' Nagy-követség' hazi tisztjei; a' Cs. K. Biztos Ur' üres hintója; végre egy Alhadnagy 20 gyalog, 's egy Káplár hat lovas katonákkal. — Az utat, hol a' Nagy-követség ment a' sokaságnak eltartoztatása végett mindenütt lovas katonák vettek közbe; a' menetel azon kapun 's utzákon által esett, a' hol 5-dikben; a' Cs. Burg' udvarán, hol katonaság állott 's egy strázsáló Kompania katonaság tiszteletet tett, a' Nagy-követ' lovas kísérelszállottak lovaikról, ő maga 's a' Követ és a' Nagy-követségi Titoknok pedig az úgynevezett Schweitzer-Udvarban a' Követek' gráditsánál szállott-le, 's a' grádits alsó fogánál Platz-Oberstl. *Schlechta* és Platz-Kapitány Gróf Zetwitz Urak által fogadtatott. A' gráditsokon, a' hol fel-ment, két felől a' Darabant Testörzők, 's a' Ritter-szálában, a' hova ment a' Lántsás, a' Német és a' Nemes Magyar Testörzők állottak, a' hol néki az Udv. Cs. K. Fő-Ceremoniamester Gróf Fürstenberg elejébe jött. Az ajándékokat azalatt a' Cs. K. Udv. inasok felhordván a' Ritter-szála előtt lévő Darabant-szálában egy asztalra tették. Ekkor a' Nagy-követ a' Titoknokjától a' Királyi Leveleket elvévén, azokkal tovább indult; jobbjára felől a' Cs. K. Fő Ceremoniamester, balja felől a' Cs. K. Biztos, mentek; mikor már tsaknem az audientziás szála' ajtajához jutottak, itt a' Fő Kamarás Ur ő Exc.ja elejébe jött, de azonnal ismét visszatért, hogy érkezését ő Cs. Kir. Felségének megjelentse.

Ekkor a' nagy új szála kétfelé nyiló ajtaji megnyilván, ő Exc.ja egy intés által jelentette a' Nagy-követnek, hogy lépjen-be, Császár és Király ő Felsége,

forma ruhában, egy felemeletske széles padozaton, arannyal prémzett 's veres bársonnyal beterített asztal mellett, egy magas tronusos menyezet alatt állott, jobbjára felől egy karos szék lévén. A' padozat léptsője előtt, annak két szegleteinél, jobbra a' Cs. K. Fő Udvarimester, balra a' külső dolgokra ügyelő Cs. K. Minister' helye volt; a' padozat két felső szegletein a' Német és Magyar Testőrző seregek' Kapitányaik állottak. A' Nagy-követ belépven háromszor hajtottamag magát, egyszer az ajtón belől, másodsor a' szála' közepén, harmadszor pedig a' thronus' léptsőjénél, 's ott, ő Cs. K. Felségével éppen szembe megállott, 's beszédjének elmondásához fogott; a' Cs. K. Biztos Ur a' balja felől, háta megett a' Követ, a' Nagy-követségi Titoknokok, 's ezeknek is a' hátok megett két Cs. K. Ételhordók állottak. A' Testőrző seregek, mellyek eddig a' szála' közepén állottak, már most két felől éppen a' thronusig előre léptek. A' szála' alsó részeit kétfelől a' Cs. K. Udvariak töltötték-el. Beszédjét (mint megirtuk) elvégezvén, fellépett a' padozatra, hogy Királya irását, melly az ő Felsége mellett lévő asztalra volt téve, ő Cs. K. Felségének által adja, a' hova őtet, a' Cs. K. két Ételhordók kísérték-fel, a' kik karjait fogták, hogy a' padozatról való lépésekor szemeit ő Felségéről elfordítani ne kelljen. Engedelmet kérvén, hogy az ajándékokat a' thronus' léptsőjére lethesse, melly engedelmet néki az ő Cs. K. Felsége' nevében a' külső dolgokra ügyelő Minister megadta, ő intett a' Titoknokjának, ki is a' Schah' ábrázatképét odavitte, 's a' Cs. K. Edelknábok a' több ajándékokat is be és oda vitték, 's a' thronus' léptsőjére letették: a' Nagy-követ pedig a' maga Titoknokja' kezéből a' Schah' ábrázatképét a' Persiai Koronaörökös' Albas Mirsa' irásával egyetemben

a' thronusra felvitte, 's az ő Cs. K. Felsége mellett lévő asztalra, a' Schah' irása mellé letette, 's onnét most másodversben is, a' Cs. K. két Ételhordók a' karjait fogva, ezek által úgy vezettetett-le a' padozatról, hogy tekinteténék elfordítása nélkül jöhessen helyére vissza a' padozatról.

Ő Cs. K. Felségétől az úgy nevezett Controllör-folyason Császárné ő Felségéhez vette a' Nagy-követ kísérelőjével egygyütt útját, ki is őtet, az egész gálában lévő Udvari Dámák körülvértetve, a' tükör-szálában a' thronusos menyezet alatti fogadta. Gróf Wurmbrand ő Exc.ja, a' Császárné ő F.ige Fő Udvarimestere, mint Császár ő Felségénél történt a' dolog, néhány lépésnyire a' Nagy-követnek elejébe ment, 's az után a' Császárné ő F.ige jobbjára felől foglalt helyet, a' melly felől az Udvari Dámák fél karimát formáltak vala. A' Nagy-követ, a' Cs. K. Fő Ceremoniamester által vezetettvén, 's balja felől a' Cs. K. Udvari Tolmáts jöven, a' thronus' léptsője előtt megállott, 's onnét ő Felségéhez rövid beszédet intézett, mellyet az Udvari Tolmáts Német nyelvre által téven, arra a' thronus' léptsőjének bal szegletén álló Cs. K. külső dolgokra ügyelő Minister, Császárné ő Felségének nevében felelt.

Mind ezek után a' Nagy-követ vissza tért szállására oly rendel és pompával, milyennel az Udvarhoz jött vala, 's a' Cs. K. Biztos azon hintóba ülven, vissza jött hirt tenni a' Cs. K. Fő Kamarás Urnak a' Burgba. Ugyan ezen délután 4 órakor fényes ebédet adott a' külső dolgokra ügyelő Minister Metternich ő Hercegsége a' Nagy-követnek, a' Követnek 's a' Követségi Titoknoknak, 40 személyekre terített asztalnál, melyhez az egész Diplomatikai sereg meghivattatott a' Státus Ministerekkel 's Udvari elsőbb rangú tisztviselőkkel egyetemben.